

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinatate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Sufletul mulțimei.

V.

E cazul unui copil ucis.

Copilul omorât a fost întâi recunoscut de un alt copil, care însă greșise. Recunoașterile greșite s'au ținut apoi lanț una de alta. Și s'a întâmplat ceva foarte curios. După ce recunoașterea cadavrului se făcuse deja din partea unui elev de școală, a venit o femeie și a început se strige: „Ah, e copilul meu!” I se arată bine cadavrul, ea ia hainele în privire, descoperă semnul de pe frunte și zice: „Cu siguranță, e copilul meu, care a pierit la începutul lui Iulie. Sigur mi l-a furat cineva și l-a omorât”. A fost chemat și cumnatul femeii acesteia, care fără ezitare a declarat asemenea, că e nepotul seu, micul Filibert. Toți locuitorii din strada în care locuia femeia au declarat tot așa, că e micul Filibert, împreună cu învățătorul copilului, care l-a recunoscut după amuletul ce-l purta. Și toți au greșit: mama, vecinii, cumnatul, învățătorul, pentru că la șase săptămâni identitatea cadavrului a fost stabilită. Copilul fusese omorât în Bordeaux, și de acolo l-au adus mort la Paris.

Astfel de recunoașteri greșite se fac mai ales din partea femeilor și a copiilor, deci din partea ființelor mai ușor iritabile. Ele ne arată însă, ce valoare poate pune judecătoria pe fasiunile lor. Mai ales fasiunile copiilor ar trebui să nu fie luate în seamă niciodată. Judecătoria zice, că în etatea lor nu se cunoaște minciuna. Dacă ar avea ei însă o pregătire mai adâncă psihologică ar ști, că tocmai din contră, în etatea aceasta să minte numai. Sigur, că e nevinovată minciuna în etatea aceasta, dar ea totuși deminuată. Mai drept ar fi condamnarea acusatului pe temeiul tragerei la

soarte, dacă e vinovat ori nu, decât pe baza fasiunii unui copil.

Concluzia ce trebuie să o scoatem cu privire la observațiile făcute din partea masselor e aceea, că observațiile colective sunt cele mai greșite și de regulă izvorăsc din iluziunea unui individ, care apoi prin sugestione le trece la ceilalți. Sunt fapte nenumărate, cari arată, că față de fasiunile și măturisirile mulțimei avem să fim cu cea mai mare neîncredere. Mii de oameni au fost de față de es. la atacul cavaleriei dela Sedan, și totuși afirmările sunt atât de contradictorii, încât nu se știe cine a comandat atacul. Generalul Wolseley din Anglia iarăși a arătat într-o carte nouă, că cu privire la evenimentele mai însemnate ale luptei dela Waterloo, confirmate de sute de martori oculari, s'au comis cele mai mari greșeli.

Astfel de fapte ne arată apoi, ce temei se poate pune pe măturisirile masselor. Manualele de logică așa ne spun, că măturisirea la fel a mai multor martori aparține categoriei dovezilor sigure, dar psihologia masselor ne arată cât de necesară e îndreptarea manualelor de logică în punctul acesta! Cele mai dubioase evenimente sunt ne-greșit acelea, pe cari le-a văzut o mulțime mai mare de persoane. Afirmarea deci, că un obiect a fost văzut și constatat de mii de martori deodată, înseamnă atâta, cât a spune, că adevăratul eveniment e cu totul altul, nu cel văzut de mulțime.

Urmează de aici, că operele istorice nu sunt alta, decât icoane fantastice. În ele se cuprind rapoarte fantastice despre întâmplări rău observate, și declarațiuni făcute la întâmplare. Orice altă lucrare e mai folositoare decât pierderea mai cu astfel de scrieri. Dacă trecutul îndepărtat nu ne-ar fi lăsat monu-

mente literare, de artă și arhitectură, puțin am ști despre el cu adevărat. Cunoaștem noi oare un singur cuvânt adevărat cu privire la viața oamenilor mari, cari au jucat rol însemnat în viața omenirii? Probabil că nu. Viața lor cea adevărată are prea puțin interes pentru noi. Aceea ce vrem noi să cunoaștem, sunt oamenii mari creați de legendele poporului. Eroii din poezii, nu eroii adevărați, aceia deci, cari au influențat sufletul mulțimei.

Durere însă, că legende, chiar și scrise și tipărite în cărți, nu sunt de durată lungă. Fantazia masselor se modifică după vremi și după răsă. Dela Iehova din biblie până la Dumnezeu iubirei e un pas mare, iar Budha sărbătorit în China nu are nimic comun cu cel din India.

Nu trebuie să treacă sute de ani, pentru ca legende eroilor să se schimbe în fantazia masselor. Lucrul se întâmplă în curs de câțiva ani de multeori. Am văzut doară în zilele noastre, cum s'a schimbat legenda noia dintre cei mai mari eroi ai istoriei în curs de mai puțin de 50 de ani. E Napoleon, care sub Bourboni era o personalitate prietenoasă și liberală, idilică, era bucuria celor de jos, cari, vorbind cu poezia, i-au păstrat memoria în colibe lor pentru multă vreme. Peste treizeci de ani afabilul erou devenise un despot tiran, care, după ce a usurpat puterea și libertatea, a jertfit trei milioane de oameni numai pentru satisfacerea ambiției proprii. Și acum suntem martori la o nouă înăsătură a legendei. Iar peste câteva secole scrutații viitori, în fața acestor rapoarte contradictorii, vor dubieta poate, că a existat acest erou, în care nu vor vedea alta, decât o nouă ediție a legendei despre Hercules. La tot ceastă vor mângâia ușor pentru această nesiguranță, căci vor avea o mai bună cunoștință despre psi-

hologia masselor decât noi, cei de astăzi, și vor ști, că istoria e o adunare și eternizare de mituri.

Deschiderea sesiunii generale a „Academiei Române”.

Vineri după amiază la orele două s'a făcut în București deschiderea sesiunii generale a „Academiei Române”, fiind prezenți 27 membri ai acestui înalt și învățat corp, între cari dela noi numai domnii Ioan cavaler de Pușcariu și Dr. Al. M. Marienescu. Deschiderea s'a făcut prin următorul discurs, rostit din partea președintelui „Academiei” domnul Anghel Saligny:

„Domnilor colegi, Sesiunea generală pe care o deschidem astăzi, începe a treia serie a sesiunilor anuale ale acestei instituții. Au fost la început 12 sesiuni de toamnă în anii 1867—1878 și ele formează epoca pregătitoare a Societății Academiei Române. Au urmat apoi 31 sesiuni înainte de sărbătorile Inverii, dela 1879 până în anul trecut — epocă în care Academia a fost ridicată prin lege la treapta de institut național, i s'a lărgit cercul de activitate și i s'a asigurat absolută libertate și independență în dezvoltarea activității sale.

Astăzi începem a treia perioadă, aceea a sesiunilor de Maiu.

Nu cred că pot mai bine face inaugurarea lucrărilor din această perioadă, decât urând din toată inima, ca instituția noastră să prospereze cu același avânt în perioada care începe azi, cum a prosperat în cea precedentă.

Bazele organizării, pe cari s'a așezat activitatea Academiei la 1879, au fost ferocit concepute, dând în cuprinsul preocupărilor acestei instituții munca intelectuală a neamului nostru și toate năzuințele lui spre înălțare culturală.

Organizarea astfel concepută a fost pusă în aplicare cu stăruință și muncă. La înălțarea Academiei toți membrii și-au adus partea lor de muncă, de îngrijire și de stăruință. În fruntea tuturor a stat însă acela, a cărui lipsă se simte astăzi dintre noi și pe care dorim să-l vedem cât mai curând iarăși pe scaunul pe care ne am obișnuit a-l vedea de un sfert de secol: acesta este dl. Dimitrie Sturdza, secretarul nostru general.

Prestigiul Academiei a crescut an cu an, atât între români, cât și în țările străine și depărtate.

FOIȘOARĂ.

Intunec.

Bătrânul mergea pe alee, pipăind pământul cu bastonul în care se sprijinea. Ținând capul drept, urmărind par'că ceva departe, fața lui avea par'că ceva din răcoala chipurilor săpate în piatră; înfățișarea lipsită de izvoarele de lumină ce absorb sufletul ca să-l reverse în afară — ochii.

Dar când bătrânul se opri să asculte, să recunoască, după mers pe cel care venea spre dânsul, zimbetul ce-i flutura la colțul buzelor, îi împrăstia peste căutătură o adiere de blândețe și duioșie. Strigă bucurios:

— Tu ești, Grigore, nu-i așa?

Venind din capătul celalalt al aleii, conul Grigore se sili să dea cuvintelor lui o întorsătură de veselie.

— Ai găcit, coane Vasile. Ai găcit ca totdeauna. Dar ce faci prin grădină?

Conul Vasile ridică bastonul, arătând de jur împrejur.

— N'au eșit toate găgăniile la soare? Eu ce era să fac!

Și prinse să râdă.

— Voiam să intru în casă, dar fiindcă ai venit, mai stăm puțin pe o bancă.

Conul Grigore voi să se așeze chiar pe aceea lângă care erau; atunci bătrânul întinse mâna să-l prindă de haină.

— Nu, nu aici; în fund la locul meu obișnuit. Aici e umbră; acolo soarele par'că-și plouă razele, aici și le precepește. Mie nu-mi plac sgârcoții... he! he! he!

Și începu să râdă iar, întretăiat cum răd moșnegii.

Apoi cu acel simț puternic pe care-l au orbi și care le înlocuiește ce e mai scump și mai frumos în natură, lumina, conul Vasile se întoarse și o luă la dreapta pa o cărărușă, înaintea prietenului său. În fund găsiră banca și se așezară jos.

Conul Grigore făcea, o umbră de mahnire fi întuneca tăcea. Dimpotrivă, nici odată nu păruse mai mulțumit conul Vasile: își scoase pălăria, își trecu mâna prin păr, pe urmă simțirea-i se revărsă prin vorbe.

— Ce frumoasă zi, Grigore! Ce zici! Uite, îți spun drept, simt cum căldura asta blândă, dulce, nu știu cum îmi străbate prin piele până la suflet. Ce zi, ce zi! De mult, ei! tare de mult n'am fost fericit ca astăzi.

Conul Grigore de abia răspunse, ca să zică ceva:

— Da, e o zi foarte frumoasă. Mai toate zilele de Mai sunt așa.

Bătrânul zise repede:

— Nu, nu; uite, eri n'a fost așa. Fără de îndoială, de mult, tare de mult n'a

fost așa zi frumoasă. Și iarba trebuie să fi crescut măricioasă, nu?

— Da, măricioasă.

— Ii simt mirosul, — miroase a proaspăt, îți aduce aminte de copilărie par'că. Nu-i așa? Ție nu-ți aduce aminte de copilărie mirosul ierbii proaspete?

Conul Grigore se uită mirat la dânsul:

— Da, firește, de copilărie.

Bătrânul urmă:

— At înflorit salcâmii. Trebuie să fie albi de floare. E un salcâm pe aproape, dă-mi o floare.

Prietenul se sculă, se duse câțiva pași, aplecă o creangă și rupse câteva flori.

Bătrânului îi păru rău:

— Prea multe ai rupt, e păcat!

Apoi le mirosi, făcând cu glasul înecat de plăcere: Ah! ah! ah!

Peste puțin își dăte capul pe spate și rămase așa, cu perdu într-o visare dulce. Își aducea poate aminte de alte zile.

— De o zi ca asta, începu conul Vasile, îmi amintesc ca prin vis... O fi vre-o treizeci de ani... Mă chemase Mihai Sturza la Socola... Atunci am văzut întâiași dată pe nevasta mea, pe Profira... Era tot prin Maiu. Cântau priveghitorile zot, prin bolțile de verdeață ale grădinii...

Apoi deodată tresări:

— Ai văzut pe Maria? Ei! ai văzut ce face îngrijirea! Aproape s'a făcut bine,

se întreamează pe zi ce merge. Doctorul mi-a spus, că cel mult în două zile o să poată alerga prin grădină.

Apoi răsă iar întretăiat și își subții glasul, ca pentru o alinare.

— Fetița tatei, fetița!...

Conul Grigore ridică în sus capul, fața i se strânse ca de o durere nemărginită; totuși răspunse cu glasul înecat:

— Da, e mult mai bine. Am văzut-o.

— Azi m'a luat de după gât și m'a sărutat... Da, da, vezi! ne-am luat cu vorba, haidem să o scoatem puțin afară într'un jilt. Haidem Grigore.

Bătrânul se sculă, își luă bastonul și sprijinindu-se de brațul prietenului său o luă spre casă.

Pe Maria, fata lui, care îi era mai scumpă decât viața, conul Vasile nu o putuse privi decât vreme de două luni de zile. În urma unei răceli, urmărită de o boală grea, boerul perdu vederile cu totul. D-nsădejdea cel cuprinsese fusese așa de mare, că voia să se omoare. Ar fi dat toată averea aceluia, care l-ar fi putut face măcar să zărească. Dar ochii i se stănăsesse pentru totdeauna; întunecul ce avea să-l învăluie în mormânt, îl înfășurase din viață. Nefericirea îi era cu atât mai grozavă, cu cât nu-și putea vedea copilul, pe care-l iubea la nebunie. Zile întregi sta lângă leagăn și din ochi îi cădeau șiroaie de lacrimi.

(Va urma).

Creșterea prestigiului în țară i-a atras mare încredere în opinia publică, și aceasta a avut ca rezultat multe donațiuni și legăte, cari i-au pus la dispoziție mijloace tot mai însemnate pentru susținerea activității sale și pentru creșterea influenței ei asupra mișcării literare și științifice. Academia a ajuns astfel arbitru suprem pe aceste terenuri de producția a activității intelectuale românești.

Numele academiei noastre și prestigiul ei în străinătate crește într-una și este înverdat de mulțimea tot crescândă a publicațiilor de tot felul, a căror schimb este cerut din ce în ce mai des, de instituții similare din toate țările de cultură.

Putem privi cu mulțumire progresele făcute de această instituție, care are înalta misiune de a concentra într-ansa și de a lumina aspirațiile culturale ale neamului, dându-le direcțiune sănătoasă și avânt spre sferele curate și înălțătoare ale gândirii. Să avem însă privirile noastre totdeauna ațintite spre drumul lung pe care mai trebuie să-l facem cu pași grăbiți ca să ajungem la același nivel unde au ajuns popoarele cu un trecut mai zorocos ca al nostru, popoare cari au putut să se îngrijească de cultivarea minții, pe când noi cu mare greutate ne apărăm existența.

În acest mers grăbit al neamului nostru pe calea culturale, Academia are menirea de a fi conducătorul priecut, farul luminător care să arate și să lumineze drumul bun de urmat și căile rele de ferit.

Conștiința acestei înalte misiuni și grele răspunderi este limpede și mintea noastră a tuturor trebuie să fie tot așa de limpede și în mințile urmașilor noștri.

Pildă vie și îndemn luminos am avut în îndeplinirea acestor datorii în faptele și în vorbele Augustului nostru prezid. de onoare și protector, M. S. Regele, care nu numai a urmărit totdeauna cu statornică și binevoitoare atențiune lucrările, Academiei, dar adeseori a venit între noi și a luat parte la lucrările noastre, spunându-ne cuvinte cu rost adănc pentru trecutul, prezentul și viitorul neamului.

Legătura strânsă între dinastia regală și Academia Română s'a manifestat în toate împrejurările și mai ales în toate acele ședințe în cari M. S. Regele a ținut să fie însoțit în sânul acestei familii de M. S. Regina și de principii Regali mențiți a urca odată treptele tronului și a purta glorioasa coroană de oțel.

Urând ca lucrările pe cari le începem azi să fie rodnice, declar sesiunea generală deschisă.

În locul secretarului general D. A. Sturdea cetește locțiitorul Gr. Stefanescu raportul despre lucrările Academiei în anul expirat. Își exprimă întâi de toate părerea de rău, că neobositul secretar lipsește, fiind silit să-și caute de sănătatea sdruncinată prin activitatea sa lungă și încordată, în serviciul patriei și al culturii naționale.

Apoi a arătat, cum în cursul anului, Academia a suferit dureroase pierderi, prin încetarea din viață a membrilor ei: Episcopul Nicolae Popea și P. S. Aurelian, precum și a membrilor onorari: Metropolitul primat Iosif Gheorghian și Ștefan D. Greceanu, și-a adus elogii memoriei acestora.

Di Gr. Ștefanescu a enumerat în urmă ședințele ținute anul trecut, arătând că ele au fost în număr de 40 dintre cari 11 au fost publice. În toate aceste ședințe s'au discutat diferite chestiuni științifice.

În cursul anului expirat Academia a tipărit numeroase publicațiuni; iar biblioteca a fost consultată de 8.894 cititori cari au citit 27.372 volume. Numărul cititorilor în sala de lucru a manuscriselor și documentelor a fost de 1596; din aceștia 554 au studiat 2601 manuscrise, 264 au cercetat 34.410 documente, iar 374 au consultat câți vechi românești din anii 1508—1830.

Mai departe raportul enumără bursele, pe cari le-a acordat Academia din diferite fonduri, precum și premiile ce se vor decerne în această sesiune și anume 3 premii pentru lucrări publicate și 6 premii pentru lucrări cu subiecte date.

Di president a dat apoi cuvântul d-lui Iacob Negruzzi, care a comunicat că soc. „Dacia Română” a dăruit Academiei o sumă de 10 mii lei, fond pentru o lucrare cu subiect asupra asigurărilor.

Ședința publică s'a terminat la orele 3 jum., după care membrii Academiei s'au întrunit în ședință intimă.

Programul lucrărilor pe cari are să le săvârșească Academia Română în sesiunea generală actuală e următorul:

1. Raportul secretarului general despre activitatea Academiei în 1908—9.

2. Raportul comisiei financiare asupra exercițiului bugetar 1907—8.

3. Alegerea comisiei pentru examinarea lucrărilor făcute în 1908—9.

4. Alegerea membrilor Academiei în locurile vacante: trei în secțiunea istorică și unul în secțiunea științifică în locul răposatului V. Babeș († 21 Ian. 1907). S. Fl. Marian († 11 Aprilie 1907). Nicolae Popea († 26 Iulie 1908) și P. S. Aurelian († 24 Ian. 1909).

5. Raportul comisiei permanente a bibliotecii pentru 1908.

6. Raportul comisiei fundațiunii Adamachi pentru 1908—9 și alegerea a doi membri, cari împreună cu secretarul general să formeze comisiunea pentru 1909—10.

7. Raportul comisiei fundațiunii Ottetelesanu pentru 1908—9 și alegerea comisiei pentru 1909—10.

8. Raportul comisiei pentru împărțirea cărților didactice și religioase din fondurile Ioan Fătu și Ioan Scorteanu în 1908 și alegerea comisiei pentru 1909—10.

9. Raportul comisiei dicționarului limbii române asupra lucrărilor din 1908—9 și alegerea comisiei pentru 1909—10.

10. Raportul comisiei fundațiunii Ioan Agariu pentru 1908—9 și alegerea comisiei pentru 1909—10.

11. Raportul comisiei fundațiunii Tache P. Anastasiu pentru 1908—9 și alegerea comisiei pentru 1909—10.

12. Deciziune asupra legatului Sofia A. Caneciu din Craiova.

13. Raportul comisiei însărcinate cu examinarea lucrărilor făcute în 1908—9.

14. Discursurile de recepțiune ale d-lor N. Gane și Duiliu Zamfirescu.

15. Deciziunea comisiei speciale pentru acordarea marelui premiu Năsturel de 12.000 lei.

16. Deciziunea secțiunii literare pentru acordarea premiului Adamachi de 5000 lei.

17. Deciziunea secțiunii literare asupra lucrării prezentate la premiul Neuschotz de 2000 lei, despre Industria casnică la Români.

18. Deciziunea secțiunii literare asupra lucrării prezentate la premiul Bodescu de 1500 lei, despre Elementul național în poezia lui Eminescu.

19. Deciziunea secțiunii istorice pentru acordarea premiului Eliade Rădulescu de 5000 lei.

20. Deciziunea secțiunii științifice asupra lucrării prezentate la premiul Lazar de 5000 lei, despre Politica agrară a României.

21. Ședința publică solemnă pentru proclamarea premiilor acordate.

22. Subiect ales de secțiunea literară pentru premiul Eliade Rădulescu de 5000 lei din 1914.

23. Subiect ales de secțiunea istorică pentru premiul Adamachi de 5000 lei din 1914.

24. Subiect ales de secțiunea științifică pentru premiul Năsturel (seria A.) de 5000 lei din 1914.

25. Alegerea comisiei financiare pentru cercetarea conturilor din 1908—9.

26. Alegerea comisiei de 12 membri pentru premiul Năsturel de 4000 lei din 1910.

27. Comisiunile de câte trei membri aleși de secțiunea literară pentru cercetarea lucrărilor cari se vor prezenta la premiile din 1910:

— Princesa Alina Știrbei, de 8500 lei: Carte de lectură pentru școalele secundare.

— Eliade Rădulescu, de 5000 lei, despre Poezia populară românească.

— Adamachi, de 5000 lei, despre Sufixele de formarea cuvintelor în limba română.

28. Comisiunile de câte trei membri aleși de secțiunea istorică spre a cerceta lucrările cari se vor prezenta la premiile din 1910:

— Năsturel, despre Genealogia Basarabilor.

— G. San-Marin: Expunerea tuturor felurilor de intervențiune a statului în relațiunile dintre capital și muncă în folosul muncitorilor.

29. Alegerea membrilor corespondenți români la locurile vacante: trei la secțiunea literară, patru la secțiunea istorică, unu la secțiunea științifică.

30. Alegeri de membri onorari și de membri corespondenți străini.

31. Formarea bugetului pentru anul 1909—10.

32. Alegerea secretarului secțiunii istorice pe 7 ani (1909—1916).

33. Alegerea preșidenților și vicepreșidenților secțiunilor pentru 1909—10.

34. Alegerea preșidentului și vicepreșidenților Academiei pentru 1909—10.

35. Raportul secretarului general asupra lucrărilor sesiunii generale din 1909.

O nouă scornitură.

După o corespondență din Sibiiu*) publicată în „Universul”, pe care noi nu-l primim, ziarul „Voința Națională” din București își surprinde publicul cetitor cu știrea, că I. P. S. Sa Metropolitul Ioan Meșianu s'ar fi înțeles cu guvernul, să pună administrator la Caransebeș și să nu mai facă alegere de episcop.

O nouă scornitură și un nou neadevăr. Vom arăta neadeveritatea știrii, înșirând faptele, așa cum s'au întâmplat.

Îndată după ce a încetat din viață fericitul episcop Popea, I. P. S. Sa a provocat consistoriul diecezan din Caransebeș, să pună termen pentru alegerea noului episcop, și să se întrunească sinodul eparhial electoral, pentru ca sub conducerea P. S. Sale, episcopului Ioan I. Papp dela Arad, să facă alegerea, ceea ce s'a și întâmplat.

După săvârșirea alegerii, în ziua în care a primit actele electorale, I. P. S. Sa a convocat sinodul episcopesc la Sibiiu, pentru ca să facă censurarea actului de alegere și examinarea alesului, așa cum prescrie statutul organic, și imediat cum s'au terminat aceste lucrări, actul alegerii, însoțit de recomandarea I. P. S. Sale, a fost trimis guvernului pentru înaintare la Maiestatea Sa, spre preagratioasă aprobare.

Intrebăm deci, în ce privință s'a întâmplat amănare ori întârziere?

Dacă guvernul, ori Maiestatea Sa, n'a binevoit a se pronunța mai curând asupra actului de alegere, vina nu poate să cadă asupra I. P. S. Sale, ci este de căutat poate că în împrejurările amintite și în ziarul „Tribuna”, anume, că cei de sus ar fi dorit să vadă delătură încurcaturile din văduvita dieceșă a noului alesului episcop. Au așteptat deci să vadă, dacă nou alesul le și poate delătura?

Când guvernul a încunoscintat apoi pe I. P. S. Sa Metropolitul, că Maiestatea Sa nu s'a îndurat să aprobe alegerea de episcop dela Caransebeș, și l-a recercat să dispună fără amănare efectuarea alegerii nouă, Escelența Sa a doua zi după primirea rescriptului ministerial a provocat consistoriul din Caransebeș, să pună termen de alegere și ziua să i-o facă cunoscută, pentru ca să iee dispozițiunile prescise de statutul organic. La aceasta consistoriul din Caransebeș a răspuns astăzi, în 6/19 Maiu, că termenul alegerii l-a pus pe 29 Iunie v. și anume, din considerare la efectuarea alegerilor supletorii pentru sinodul electoral și la observarea termenelor legale pentru înaintarea recurselor în contra acestor alegeri.

Intrebăm deci de nou, unde e amânarea ori întârzierea, săvârșită din partea I. P. S. Sale Metropolitului?

S'au mai făcut și alte alegeri de episcop sub I. P. S. Sa, actualul nostru Metropolit. Să ni se spună, dacă s'a desconsiderat la careva din ele fie și numai cât e negru sub unghie din cele prescise de statutul organic? I. P. S. Sa nu s'a abătut în trecut, și nu se va abate nici în viitor dela literile legii fundamentale a bisericei noastre, de dragul nimenui.

Își vor pune însă mulți întrebarea, că de unde asemenea scornituri și neadevăruri, puse în sar-

*) Afirmative din Sibiiu, însă de sigur din altă parte, căci cei din Sibiiu cunosc starea lucrului și nu se dimit la inventarea de scornituri.

cina I. P. S. Sale? Credem că nu greșim când afirmăm, că ele vin din partea celor interesați, cari băgând tot mai mari îngrijiri în cei din Caransebeș, vreau ca în confuzia ce cred că o fac, să pescuiască ei în tulbure. Pot să fie unii dintre aspiranții la episcopia din Caransebeș, cari prin asemenea intrigi și scornituri cred că-și vor putea ajunge scopul lor păcătos. Dar credem, că cei dela Caransebeș, cari mai ales în sinodul din urmă au dat dovadă despre multă maturitate și independență, nu se vor lăsa conduși de asemenea intrigi, ci-și vor concentra puterile pentru a face o alegere de episcop, care să fie spre binele și fericirea, și totodată spre pacea și liniștea diecezei văduvite, — fie alesul lor — orișicine!

NOUȚĂȚI.

Din cauza sfintei sărbători a „Înălțării Domnului” numărul proximal ziarului nostru apare luni, la orele obicinuite.

Domnul Dr. Iosif Siegescu, profesor în Budapesta și deputat dietal, se află de trei zile în orașul nostru, unde face inspecțiunea institutului nostru pedagogic, în calitate de comisar ministerial.

Comisar ministerial pentru examenele de calificățiune învățătoarești la pedagogiile românești din Sibiiu, Arad, Caransebeș și Blaj a fost numit din partea domnului ministru de culte și instrucțiune publică domnul Dr. Iosif Siegescu, profesor în Budapesta și deputat dietal.

Sanatoriul din Avrig și colonia din Ocna-Sibiiului. La timpul său am fost atras atențiunea medicilor, preoților și învățătorilor noștri din comitatul Sibiiului asupra acestor două instituțiuni prea folositoare și i-am rugat să îndemne pe cei ce au lipsă de recreațiune ori de băi sărate, ca să reflecteze la locurile libere ce distribuie Reuniunea igienică comitatensă, Reuniunea Crucea-roșie și Reuniunea Crucea-albă. Cu durere trebuie să constatăm, că pentru sanatoriul din Avrig până acum nu s'a anunțat nici un Român. Pentru colonia de copii au intrat trei cereri, două din Săliște și una din Sibiiu. Toate trei cererile au fost înouvințate, și astfel trei copilași de-ai noștri se vor împărtași de binefacerile băilor sărate jodate dela Ocna. Relevăm marele interes ce preoții evanghelici arată acestei chestiuni, și ne mângâiem cu speranță, că preoții noștri în viitor vor urma frumosul exemplu dat de colegii lor de altă confesiune.

Proces pentru agitare. Impotriva unui student în teologie și filosofie, Alfred Graeser, de naționalitate sas, originar din Mediaș, acuzat pentru agitare, s'a ținut în 13 I. c. pertractarea la tribunalul reg. din Ibașfalău. La un „Kommers” studențesc ținut cu ocaziunea unor festivități din vara trecută, numitul student a ținut o cuvântare, în care între altele a pomenit și de sprijinul cultural, ce-l primesc Sașii dela frații din Germania, precum și de felul încercărilor de maghiarizare, condamnate și de Sași. În urma unei denunțări s'a pornit cercetarea. La pertractare au fost ascultate 14 persoane, preoți, profesori, un avocat, un redactor ș. a. Senatul de acuză l-a declarat nevinovat. Procurorul a apelat, și tabla reg. din Murăș-Oșorhei se va pronunța.

Din Basarabia. În Akerman s'a constituit un comitet, care să organizeze cursuri populare pentru cunoștințele de economie rurală și să facă propagandă anti-alcoolică. Comitetul a cerut broșuri în limba română, pentru a răspândi cunoștințe de agronomie și de igienă, în satele unde țărani nu știu rusește.

Premiat. Navelistul I. Agărbiceanu, preot în Bucium-Șasa, a fost premiat pentru activitatea sa literară cu suma de 300 coroane din partea despărțământului Abrud-Câmpeni al Asociațiunii. Premiul a fost pus la dispoziția despărțământului de către banca „Auraria”, ca să fie acordat celui mai activ scriitor de pe teritoriul despărțământului.

Numire. Dl profesor de liceu Dr. Ioan Siegescu din Budapesta a fost numit din partea ministrului de culte membru în comisiunea de examinare la pedagogia superioară din Budapesta. Înaintea acestei comisiuni se prezintă candidații de profesori pentru institutele pedagogice și școlile civile superioare. Dl Siegescu e încredințat cu examinarea candidaților din limba și literatura română. Notăm, că dela pensionarea profesorului Ioan Ciocan, tot dl Siegescu examinează din limba și literatura română și pe candidații de profesori pentru gimnazii.

Congres internațional de medici se va ține în anul acesta la sfârșitul lui August în Budapesta, și va fi pus sub patronajul Maiestății Sale Monarhului nostru. Congresul va fi împărțit în 21 de secțiuni, la cari se vor face număroase comunicări asupra chestiunilor mai nouă de medicină. Se face propagandă intensă pentru ca să asiste un număr cât mai mare de medici la congres. Corpul medical din România va fi reprezentat, înscriindu-se cu comunicări de mare interes științific. Circulara s'a trimis la peste 20 de mii de medici din lumea întreagă.

Românii macedoneni. Bărbații de stat ai Turciei se conving, că elementul român din Macedonia este cel mai devotat, și că n'are aspirații contrare intereselor Turciei. Ministrul de interne turcesc Ferid Paşa a declarat de pe acum, că va susține pe români și pe albanezi; va căuta să determine pe greci să se împace cu românii, acordând românilor macedoneni biserici naționale.

Înainte cu 60 de ani... În zilele de 17, 18 și 19 Mai se împlinesc 60 de ani, de când românii din Munții apuseni au purtat în Mai 1849 luptele cu oastea lui Hatvani, care după ce fusese alungat odată din Abrud, s'a întors a doua oară cu 2800 de oameni și patru tunuri. Au fost bătuți și a doua oară; Hatvani, conducătorul, a scăpat cam cu o sută de tovarăși; dar restul a rămas în văile și strămurtoarele munților... În Iunie 1849 a venit Kemény Farkas cu 7 mii de oameni, cu cavalerie, cu tunuri, ca să răsbune nimicirea oastei lui Hatvani. Gloatele române erau conduse de Iancu, de preoții Vlăduț, Balint, Groza ș. a. După înălcări de o săptămână, în 16 Iunie Kemény năvălit a fost silit să se retragă, lăsând câteva sute de morți, împreună cu vorba: „Dracu să se mai bată cu popii!”

† **Dimitrie Marinescu-Marion**, cunoscut ziarist în capitala română, a înecat din viață și a fost înmormântat Dumineca trecută în cimitirul Bellu. A lăsat mult, în deosebi la ziarul „Universul”; a scos și câteva cărți, și s'a dovedit un isteț observator al vieții locale dela mahala.

„Asociațiunea” pentru Eminescu. Sub auspiciile „Asociațiunii” noastre se va aranja, din prilejul împlinirii de 20 de ani dela moartea poetului, o serbare comemorativă în sala festivă a Muzeului. Venitul serbării se va da pentru fondul monumentului, ce se va ridica lui Eminescu în București.

Pentru Alecsandri. Fondul strâns de Academia Română, prin subscriere publică, pentru ridicarea unui monument poetului Vasile Alecsandri face, până astăzi, suma de aproape 80 de mii de lei. Încasările continuă.

Trandafiri negri. Un grădinar din Petersburg ar fi izbutit a face trandafiri cu flori negre. Feriecitur ar fi Vladimir Pașcorin. Miroase frumos, dar sunt negri. Staminele galbene aurii între petalele negre catifelate, dau un farmec deosebit cu totul. Numai unii au flori negre de tot, la cei mai mulți sunt numai roși închiși. Dar sunt cam scumpi, 50 cor. unul.

Hymen. Dl Ioan Pralea și domnișoara Mărioara Popescu anunță celebrarea cununiei lor religioase, ce se va ține luni, a 2-a zi de Rusali, 31 Mai st. n., a. la 11 ore a. m., în biserica greco-orientală din Totoiu.

† **Nicolae Popescu**, profesor în penziune, protopop onorar, asesor consistorial etc., a decedat în Blaj în 17 Mai 1909 la orele 10 sara, în anul al 66-lea al vieții sale, după un morb îndelungat, împărțit fiind cu sfintele taine ale muribunzilor. Rămășițele pământești ale defunctului se vor așeza spre odihna vecinică în cimitirul comun din Blaj, astăzi Miercuri în 19 a. l. c. la orele 4½ d. a. În vezi amintirea lui!

La fondul pentru înzestrarea fetelor sărace al Reuniunii meseriașilor români din Sibiu au mai dăruit: Petru Moga, măestru franzelar, în amintirea mamei sale Ana Moga n. Tincu, 10 cor.; Ioan Hamza, prot. (Zernecki), soția sa Aurelia n. Chiornă și copiii lor Traian, Elena, Voicu, Lucian, Viorica și Aurelia căsătorită Nan (Rășnov), 2 cor.; Ioan Albu, sod. cizmar, 20 bani și Simeon Florea, măestru măsar (Săcel) 4 cor.

La Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu au fost primiți următorii membri ordinari: Filip Modran Nr. 39, econ., Nicolae Ciora, primar, Constantin Todoran Nr. 116, econ., Ilie Crăciun, cassar, Nicolae Dordea Nr. 89, econ. și Simeon Iacob, v.-primar și comandant pompierilor, toți din Bungard.

Mulțămită. Taturor acelor, cari din incidentul trecerii la cele eterne a mult regretatei mele soții au contribuit la alinarea nemărginitei mele dureri, condolându-mă, fie în persoană, fie prin scrisori ori telegrame, le exprim și pe această cale adânc simțita mea mulțămită. Feneș 3/16 Maiu 1909. *Ioan Magda*, paroh gr.-or.

Mulțămită. Prietinelor și cunoscuților, cari din incidentul trecerii la cele eterne a prea soției și în vezi neuitatei mele soții și bunei mame a 8 copii, (dintre cari 7 minorenii) *Floarea Hertoga* născ. *Babeș* din *Daia-săs.*, au grăbit să aplice o picătură de balsam vindecător pe rana-mi încă sângărând, parte prin condolențele lor exprimate verbal și în scris, parte prin participarea lor la înmormântare, le exprim pe această cale adânc simțita mea mulțămită. *Daia săs.*, la 2/15 Maiu 1909. *Ioan Hertoga* paroh gr.-ort.

Alt mod de mâncare. În timpul mai nou milionarii și miliardarii nu mai știu cum adevărat să mănânce, ca să se deosebească de muritorii de rând. Au hotărât prin urmare să nu mai întrebunțeze cuțite, furculițe și linguri la masă, ci să mănânce cu — degetele, crezând că așa e mai original. La mesele lor se servesc acum mâncări potrivite pentru asemenea mod de mâncare: icre negre pe pâine prăjită, stridii, costițe pe care le poți ține de os, fripturi cu cartofi, salată de sparanghel, fragi cu codițe, plăcinte cu magiunuri, ș. a. Căfeaua, trebuie să aștepti până se topește zaharul, ori s'o amesteci cu degetul, dacă nu vrei s'o bei amară.

Din public.†)

Cătră onorații cetitori dela „Țara Oltului”

Atacurile nesfârșite din „Țara Oltului” asupra mea, ca paroh și protopop al Făgărașului, le declar de calumnie infame, mârșave, lipsite de dreptate și de adevăr, — pe autorii de calumniatori ordinari, fără conștiință, — față de cari am înaintat proces de calumnie la tribunal.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacțiunea nu primește răspunderea.

Am zis, că acei autori nu au bază de adevăr, nici scop de a edifica ceva, ci numai de răzbunare — față de parohul și protopopul Făgărașului, — care este pașnicul și executorul legii bisericești. Motivul acestor batjocuri este dar esertarea controlului ca paroh și protopop — în conformitate cu Stat. Organic, Regulamentul pentru învățământ și de administrare a averilor bisericești, asupra învățătorului Berescu și episcopului Ciora — după o eră trecută de 10 ani de necontrol.

Nu i-a convenit episcopului Ciora — că deși au fost aprobate rațiociniile bisericii de Preaven. Consistoriu pe anul 1905 — l-am silit să dea în 1907 — arându ce ar fi rămas la dânsul, până la sfârșitul lunii, de 72 cor., dacă nu îmi luam osteneala, de dragul bisericii, a controla din nou acele rațiocini cu riscul de a mă strica cu episcopul Ciora și cu Berescu, care a lucrat acele rațiocini. — Această afirmațiune se întărește cu pos. 71 din *jurnalul de cassă a anului 1907* Septembrie 25, — unde a depus banii rămași la dânsul din 1905. Acuma numai atâta.

Ceeace s'a făcut la biserica, s'a făcut executând cu scumpătate concluzele aduse de comitet, la stăruința mea, ca paroh și protopop, — și brazii s'au pus cu conclud, dar nu în grădina mea, ci în curtea bisericii, pe care am trebuit să o reglez.

Nu vorbi domnule, exepitrop Ciora că n'ai copii — ci fapte să ari! Ce-ai dat până acuma la biserica? că nu ai copii! — că trecutul ne arată destui ca dta, fără copii. — Fapte! Fapte nu vorbe late, eară asupra învățătorului se reasumă controlul în rezoluția consistorială Nr. 11-852 Școl. „Învățătorul Ioan Berescu din Făgăraș în senzal dispozițiunilor cuprinse în §§ 2. și 8 din Rgl. disciplinaru se pedepsește în cale de ordine cu 10 cor. în favorul fondului de penziune arhidiececan — se îndrumă tot odată a satisface cu strictetă îndatoririlor impuse prin circularul protopresbiterial Nr. 440 din 1906.”

Apoi altă rezoluție: „Nr. 4297 Școl. 1907. Față cu indolență atât de condamnată nu începe scuză, învățătorul I. Berescu sub urmările suspensiunii din oficiu se îndrumă a se conforma celor cuprinse în §. §. 16, 17, 18 și 19 din Regul. școlar”. Mai sunt, — dar deocamdată destul atâta.

Și ca răsplătă acestei controle, — în urma căreia s'a dat aceste rezoluțiuni înalte consistoriale, — iată răsplata muncii mele, calumniile din „Țara Oltului” puse la cale de un învățător căruia nu-i place controla. „Dar dreptul de auzul rău nu se teme” și de-ai mai zice câte-ai zis — trebuie să te îndreptezi — ori să faci loc — celuia ce i se cuvine.

Nici batjocura, nici calumniile, — nici amenințările, nici atacurile, nici epistolele deschise, nici anonimele — puse la cale de acest învățător și semenii săi în moral — nu mă vor putea abate, ca preot și protopop, — dela programul meu bine statorit și precizat, pentru binele bisericii, școalei și fondurilor.

Imi țin de dejosire a sta la vorbă în jurnalistică cu astfel de indivizi, cari cu expresiuni murdare — față de preot, — cum este: spală putina părinte — și alte expresiuni nepotrivite, aruncate poporului nostru românesc, față de preoți — în timpurile aceste grele, când trebuie tot mai mult să ne întărim legătura între preot și poporul nostru.

Datorința celor buni este a delătura fiecare în cercul său infecția, ce imprăștie în poporul nostru această foaie și mai cu seamă preoțimea, învățătorii, notarii, primarii, neguțătorii, etc., că iată ce zice și Preaven. Consistoriu de acest redactor sub Nr. 7469 Școl. 1907.

„Văzând noi că în „Țara Oltului” Nr. 22 a căruia redactor responsabil e învățătorul I. Berescu a apărut o schiță, a cărei cuprins prin ironizarea sfinților de pe icoane poate ușor deoparte să bruscheze simfeminile religioase și de pietate creștinească ale credincioșilor nostri, ear de altă parte se face obiect de răs aceste icoane, numitul învățător se admoniează și se face atent, că la

cas de a se mai repeta astfel de lucruri va fi tras în cercetare disciplinară” ect.

Dar pornirea din fire n'are lecuire, elementul distrugătoriu trebuie să-și continue activitatea în altă direcțiune, dela sfinți la oameni, cu batjocuri și calumnii, la preot și protopop, a cărui control nu-l poate suporta — socotind că prin aceste batjocuri aruncate în public va descuraja pe omul muncii — al regulei, al disciplinei — ca să poată trăi necontrolat acest învățător, ca în vremile trecute. Iar esepresiunea, că am numit *bătăuși pe cineva* — să o caute la Veritas — și acelaia să-i zică mincinos, — dar nu parohului și protopopului N. Borzea, care și-a subscris răspunsul dat, și aceea ce a subscris și susține, pentru toate timpurile.

Eu am declarat, că cele apărute sub numele de Veritas nu sunt publicate de mine, ceeace foarte bine au știut și autorii epistolelor deschise, prin urmare toate expresiunile mârșave și mojisești ale acestor indivizi adresate mie i le arunc în față, căci singuri ei le merită. Au căutat însă cu ori și ce preț în contra celei mai bune conștiințe motive false de a mă calomnia.

Declar de mârșavă și infamă și afirmațiunea dlui Ciora, că eu într-o seară din anul 1905 Dec., ducându mă la invitarea lui, împreună cu Dr. Șenchea, Traian Păcală, învățătoriu, și alți domni în casa lui, ași fi avut o ținută nepotrivită cu poziția mea de preot. Las că este o mojicie ordinară, ca să bârfești și să calumniezi oaspeții, invitați în casa proprie, cari să bucură de dreptul sfânt al ospitalității, despre care se vede, că dta nici idee nu ai, și nici sfetnicii dtaile, cari te duc de naz — precum dovedește întreg cuprinsul epistolelor deschise.

Făgăraș, în 3 Mai 1909.

Nicolae Borzea
protopop.

Mersul trenurilor în Sibiu.

I. Pleacă din Sibiu:

1. Cătră **Copșa-mică**: 7-26 dimineșta, 1 oară d. a., 4-34 după ameză, 11-10 noaptea. Mai pleacă:
2. Cătră **Ocna**, la băi: 9 dimineșta, 2 după ameză, 3-55 d. a. și 6-30 seara.
3. Cătră **Vințul de jos, Săliște** etc.: 1-52 noaptea, 7-43 dimineșta și 3-50 după ameză.
4. Cătră **Miercurea** mai pleacă la: 12-25 d. a. (dar numai Marția, Vineria, Dumineca și în sărbători).
5. Cătră **Făgăraș**: 4-20 dimineșta (acest tren sosește în Făgăraș la 8-12; după douăzeci de minute pleacă din Făgăraș la Brașov, unde sosește la ameză); 1-30 după ameză (acesta sosește în Făgăraș la 5-48, iar în Brașov seara la 10 și ceva).
6. Cătră **Turnu roșu**: 4-6 dimineșta și 1-9 d. a.
7. Cătră **Ciznădie**: 5-21 dimineșta, 1-45 d. a. și 8-31 seara.

II. Sosește la Sibiu:

1. De cătră **Copșa-mică**: 3-58 dimineșta, 7-25 dim., 11-26 înainte de ameză și 8-56 seara. Mai sosește:
2. De cătră **Ocna**, dela băi: 10-33 înainte de ameză, 3-17 după ameză, 6-11 d. a. și 7-48 seara.
3. De cătră **Vințul de jos**: 6-55 dimineșta, 12-24 după ameză și 8-21 seara; iar
4. De cătră **Miercurea** mai sosește la: 9-50 seara (dar numai Marția, Vineria, Dumineca și în sărbători).
5. De cătră **Făgăraș**: 7-16 dimineșta și 8-59 seara. (Trenul din urmă a plecat din Brașov la o oară după ameză, a sosit la Făgăraș la 4-22, — și are legătură bună cu Sibiu).
6. De cătră **Turnu roșu**: 7-16 dimini., 3-37 după ameză, 10-27 seara.
7. De cătră **Ciznădie**: 7 dimineșta, 3-22 după ameză, 10-9 seara.

Un maghiar să bea numai apă minerală ungară.

Societatea pe acții pentru exploatarea și exportul de

ape minerale ungare

Budapest, V.,
Báthory-utca 5,

aduce în circulație numai apă minerală, naturală ungară.

Prețul unei litre cu schimbul sticlei:

Boldizsár de Borsec, contra suferințelor cronice de stomah
Borsec, fântâna principală, contra gichtului 30 fl.
Kossuth de Borsec, contra anemiei
Matild de Bodok, apă acră alcalică 28 fl.
Baross, contra suferinței de rărunchi 24 fl.

Borhegyi, pentru întărirea urinei
Boholt, apă răcoritoare
Előpatak, contra galbinărei 28 fl.
Maria de Rakosul de sus, contra catarului de gât
Hargitaliget, beutură răcoritoare

Horgász, producător de apetit
Káson fântâna principală (Salutaris) cu iod și lithium
Repáti, apă acră 28 fl.
Selfers sâciuan, contra suferinței cronice de stomah
Stolka, contra boalei de rinichi

Intrebați medicul D-Voastră și veți auzi, că rezultatul vindecător

al apei naturale minerale

și plăcutul ei gust nu e de comparat cu alte ape gazoase artificiale.

Cu apele noastre minerale ungare se pot înlocui toate apele vindecătoare din străinătate.

(60) 18-81

Depozite la: I. B. Misselbacher și L. Fuchs în Sibiu.

Nr. 153/1909.

[157] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea definitivă a postului de învățător la școala confesională gr. ort. rom. din opidul Hunedoara se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: — până la 1 Iulie 1910, când se va întregi la suma de 1100 cor. — 600 cor. salar fundamental, solvabil anticipativ în rate lunare din cassa bisericii, cuartir în localul școlii, 50 coroane relut de lemne și 20 cor. echivalent pentru grădina.

Dela învățătorul care va fi ales la acest post se cere, ca se propună și religionea în școală, să fie cântăreț bun, obligat fiind să conducă corul, să ocupe și locul de cantor și ca atare, când nu e ocupat cu școala sau cu corul în Dumineci și sărbători e dator a conduce regulat și cântările din strună, având a cânta cu elevii și răspunsurile la liturgie.

Cuincenalele i-se compută începând dela alegere numai după cinci ani de serviciu neîntrerupt la această școală.

Concurenții la acest post au a-și aștearnă cererile instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul sus indicat, îndatorăți fiind a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminecă ori sărbătoare la biserică pentru a-și arăta dexteritatea în cântări.

Hunedoara, la 27 Aprilie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr. ort. al Hunedoarei în conțelegere cu comitetul parohial.

Avram P. Păcurariu
protopresbiter.

Convocare.

P. T. Membrii cassei de păstrare (reuniune) în Săliște sunt invitați din incidentul aniversării a 25-a dela întemeierea institutului la

Adunarea generală festivă

ce se va ținea Marți a treia zi de Rusali în 1 Iunie (19 Maiu) a. c. la 10¹/₂ oare a. m. pelângă următorul

Program:

1. Serviciul divin în biserică cea mare.
 2. Deschiderea și constituirea adunării în sala festivă a școlii gr. ort. române din loc.
 3. Conferința profesorului Dr. Ioan Lupaș: „Reprivire asupra trecutului reuniunii”.
 4. Ratificarea actelor făcute de direcțiune întru eternizarea aniversării.
 5. Problemele reuniunii în viitor.
 6. Incheierea adunării.
 7. Autenticarea procesului verbal în plenul ședinței.
- După exhaustarea programului se va servi o masă comună.

Din ședința adunării generale ținută la 25 Martie 1909.

Direcțiunea.**Publicațiune.**

Pentru adaptarea școlii române gr.-ort. din Mateiaș (Matefalva), protopresb. Cohalm, eventual și construcția salei a doua de învățământ cu cancelarie și pivniță să scrie licitație minuendă pe ziua de 10/23 Maiu a. c. la 2 oare p. m. în școala locală.

Preliminarul de spese aprobat de P. V. Consistoriu arhidiecezan cu Nr. 3875 Școl. 1909 se poate vedea la oficiul parohial.

Doritorii de a licita a se depună un vadiu de 10% adică 450 cor. în bani sau hârtii de valoare pentru adoptarea în 10/25 Maiu ear pentru construcția salei a doua 410 cor. numai în primăvara anului viitor, când se va începe aceea lucrare.

Comuna bis. pune la dispoziția întreprinzătorului, peatra, nășipul, varul, cărămida, lut galben și transportul dela stațiunile învecinate.

Comitetul parohial își rezervă dreptul a concedea lucrarea ori-cărui dintre licitanți, fără considerare la suma oferită.

Mateiaș, în 27 aprilie 10 Mai 1909.

Gregoriu Sêrbu
notar.

Ioan Brotea
prezident com. par.

(152) 2—2

Nr. 1259.
91 șc.

1909.

[158] 2—3

CONCURS

Din partea Consistorului gr.-ort. român din Oradea-mare, pentru postul de catichet gr.-or. român la gimnaziul superior din Beiuș împreună cu postul de rector al internatului diecezan de acolo, — se publică concurs.

Beneficiul împreună cu acest post este: locuință și proviziune întreagă în internat, și 1600 (una mie șase sute) coroane în bani, plătiți în rate lunare anticipative.

Ceice vor recurge pentru această funcțiune, vor avea să dovedească că:

a) sunt ort. români și aparțin ierarhiei metropolitane din Ungaria și Transilvania;

b) că au testimoniu de maturitate și calificatiune pentru parohii de clasa I.

c) că în serviciile anterioare au dovedit sânguință și purtare bună.

d) că este necăsătorit.

Se observă că alesul catichet-rector amăsurat prescrișelor ș.-lui 6, din Regulamentul pentru administrarea internatului are să locuiască permanent în internat.

Recursele vor fi a se prezenta la acest consistor, până inclusive în ziua de 1/14 Iunie a. c.

Oradea-mare, 28 Aprilie (11 Maiu) 1909 din ședința senatului școlar.

Vasile Mangra
vicar episcopesc.

Nr. 221.

[154] 2—3

Concurs.

Pe baza decisului consistorial din 18 Noemvrie 1908 Nr. 12899 B. pentru instituirea unui capelan, cu drept de succesiune lângă neputinciosul paroh Ioachim Cărpinișan, în parohia de clasa II din Călnic, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post de capelan sunt toate venitele preoțești din parohie, rămânând parohului numai întregirea dela stat.

Concurenții au să-și aștearnă cererile instruite conform normelor din vigoare, în termenul sus indicat, subsemnatului oficiu protopresbiterial și până inclusive 8 zile înainte de alegere, a se prezenta poporului în biserică, spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Sebeș, 1 Mai 1909.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Sergiu Medean
protopr.

Nr. 1460/1909. IV.

[155] 2—2

Concurs.

Pentru ocuparea postului de controlor la cassa orașului Szászsebes se scrie concurs cu termenul până la 10 Iunie a. c. n.

Reflectanții la acest post împreună cu un salar fundamental de 2000 cor. îndreptățire la 5 cincenale și la pensiune sunt dator a-și înainta rugărilor instruite cu atestatul școlar din urmă, atestatul despre aplicațiunea presentăși, adevărinită despre cunoașterea limbilor din patrie până în timpul mai sus arătat la magistratul orașului Szászsebes.

Ocuparea acestui post se face numai pe restul din perioada oficioasă și adică până la 31/XII 1913.

Szászsebes, la 10 Maiu 1909.

Magistratul orașenesc.

Nr. 220.

[153] 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului al doilea de învățător în comuna Sebeșel, protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt:

Salar 1000 cor., din care 900 cor. și cuincenalele din ajutor dela stat.

Cuarta și grădina în natură.

Învățătorul ales va avea să conducă în Dumineci și sărbători copiii la biserică și a cânta cu ei la sf. liturgie, a cultiva grădina de pomărit și a instrua în școala de repetiție, acomodându-se dispozițiilor comitetului parohial.

Concurenții au să-și aștearnă cererile instruite conform normelor din vigoare în termenul sus indicat, oficiului protopresbiterial subsemnat și a se prezenta înainte de alegere poporului în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Sebeș, 1 Maiu 1909.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Sergiu Medean
protopresbiter.

Nr. 240/1908 protopr.

[148] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea vacantei parohii Feleag cu filia Sindriaș de clasa a III-a protopresbiteratul tractului Sighișoara devenită vacantă prin repausarea parohului Teofil Gheșja, prin aceasta se publică conform Veneratului ordin Consistorial dto 3 Martie a. c. Nr. 2560 Bis., concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concurenții au a-și înainta cererile conform prescrișelor legale provăzute cu atestat de botez, atestat dela școalele medii, absolutoriul teologic, apoi atestatul de calificatiune preoțesc, și eventual alte documente de serviciu în termenul deschis, având în timpul acesta cu prealabila în cunoștință a subscrisului a se prezenta și înaintea alegătorilor spre a cânta, cuvânta, eventual celebra.

Sighișoara, 31 Martie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr. ort. român al Sighișoarei în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Au apărut:

Compoziții românești de Tib. Brediceanu.**Doine și cântece.**

(Voce și piano.)

CAIETUL I.

Foaie verde, foi de nuc.
Cântă puiul cucului.
Bădișor depărțitor.
Spune mândr' adevărat.
Vai, bădiță, dragi ne-avem.
Cine m'aude cântând.
Bade, zău, o fi păcat.
Bagă, Doamne, luna 'n nor.

CAIETUL II.

Știi tu, bade, ce mi-ai spus.
Vino, bade, iar acasă.
Năcăjit ca mine nu-i.
După ochi ca murele.
Floare fui, floare trecui.
Cântec haiducesc.
Trageți voi boii
Cine n'are dor pe vale.

Jocuri românești.

(Piano solo.)

CAIETUL I.

Lugojana.
Măzărica.
Ardeleana (ca în Banat) I.
Pe picior I.
Ardeleana I.
Brău I.
Hora.
Ardeleana (ca în Banat) II.

CAIETUL II.

Ardeleana (ca în Banat) III.
Ardeleana II.
Pe picior II.
Tarina.
Învărtita I.
De doi.
Ardeleana III.
Brău II.

CAIETUL III.

Brău III.
Hațegana.
Ardeleana (ca în Banat) IV.
Învărtita II.
Pe picior III.
Ardeleana (Abrudeana) IV.
Ardeleana (ca în Banat) V.
Brău IV.

Prețul unui caiet: cor. 4—
fr. 5—

De vânzare la toate librăriile românești.

Depozit general:

Librăria arhidiecezană Sibiu (Nagyszeben).

Apucă-te de spălat
Ca copilul de jucat
Vei spăla cu ușurie
Rufe de murdărie
Săpun „Schicht” de vei întrebuința
Mult năcaz îți vei cruța!

Puterea minunată și intensivă de curățat a
Săpunului Hirsch a lui Schicht

provine din felul unic de construire și din alegerea precaută a materialului!

Săpunul Hirsch a lui Schicht

cruță mâinile, rufe! Te cruță de osteneală și năcaz, cruță și sănătatea! Cruță bani, timp și lucru. 30,000 cor. garanție de curățenie.

[143] 3—8

Calfă de ciasornicar,

neînsurat, să fie trecut de 19 ani, inteligent, cunoscător perfect al limbii române, germane și maghiare, se primește momentan ca vânzător într-o prăvălie de giuvaericele cu leafă săptămânală de 30 coroane. Oferte pentru post sigur pe ani îndelungați, împreună cu fotografia a se trimite imediat la adresa:

Ritter Testvérek, Budapest
V. Marokkai utca 4.

(145) 3—8

Uriase fasole americană.

Această prea interesantă plantă crește până la o înălțime de 5 metri și capătă o păstaie de circa 1 metru lungime, ea formează prin minunata ei înfloritură podoaba ori-cărei grădini și produce din August până în Noemvrie fasole gustoasă, care poate fi ca oricare altă fasole. Se plantează până la finea lui Iulie. Trimit o porțiune de sămânță în cutie cu îndrumare de cultivare, franco contra trimiterii prin mandat postal a 1 cor. sau în mărci poștale. Singurul deposit pentru Europa centrală la

(122) 7—10

UMBERT RELLA,
Erzsébetfalva, Budapest m.

Atenție!

50,000 părechi de ghetă.

4 părechi ghetă numai cor. 7.

Din cauza stagnării de plată a mai multor fabrici mari, am fost însărcinat a vinde un mare cuant de ghetă, cu mult sub prețul de fabricare. Vând deci oricui 2 părechi ghetă cu șinor pentru domni și 2 pentru dame, din piele brune sau negre, galoșate, cu talpă durabilă de piele, foarte elegante, cel mai nou fașon. Mărimă după Nr. Toate 4 părechile costă numai K 7. Trimitere prin ramburs.

S. HOROWITZ, export de ghetă,
Krakau, Ditta 57.Z.

Schimbul e permis sau returnarea banilor.

(131) 4—5

Răniri

de tot felul trebuie cu îngrijire păzite
contra necurățenilor

căci prin aceasta și cea mai mică rană se poate preface în rană rea și greu vindecabilă. De 40 ani numita alifie muietore: alifie de casă de Praga, e un mijloc de legat demn de încredere. Aceeași apă rănilor, alină aprinderea și durerile, are efect bun și grăbește vindecarea.

Zilnic expedițiuni poștale.

1 Dosă 70 bani. Se expediază franco în toate părțile monarhiei Austro-Ungare contra trimiterii prin mandat postal a Cor. 3-16 4 Dose, a Cor. 7—10 Dose.

Toate părțile embalajei poartă marca legală (343) 11—20 de apărare.

Depot general:

B. FRAGNER, furnisor c. și r.
Farmacia „LA VULTURUL NEGRU”,
Praga, Kleinseite 203, Colțul str. Neruda.
Depozite în farmaciile Austro-Ungariei și la
I. v. Török, Dr. L. Egger și I. Egger, farmacia
câști în Budapesta.

Copiiilor și oamenilor cari TUȘESC

prescriu medicii cu rezultat sigur

THYMOMEL SCILLAE

un mijloc ce delătură flegma, alină și liniștește tusa convulsivă, ușurează răsuflarea. Sute de medici și au dat deja bune păreri despre surprinzătorul efect al Thymomel Scillae-i la tusa măgărească și a altor specii de tusa convulsivă.

Rog întrebați medicul Dtră.

1 Sticlă Cor. 2-20, franco contra trimiterii prin mandat postal a Cor. 2-90, 3 Sticle a Cor. 7—, 10 Sticle a Cor. 20—.

Fabricare și depot general:

FARMACIA LUI B. FRAGNER
furnisor c. și r.

Praga III. Nr. 203 și la I. v. Török, Dr. L. Egger și I. Egger, farmacia în Budapesta.

Atenție la numele Preparatorului, fabricantului și a Marcei de apărare.

345 18—20

Anunț.

Aduc la cunoștința On. public, că mijlocesc acordarea a tot felul de împrumuturi cambiale, ipotecare (pe intabulare) cu obligații etc. la nou înființata bancă culturală „Lumina”; precum și asigurări după combinațiile cele mai avantajoase. De asemenea cumpărări și vânzări de realități de orice categorii. Dau informațiuni și lămuriri detaliate gratuit pe lângă trimiterea portului poștal.

Agentura:

Victor Stoicoviciu

[150] 3—

Sibiu, (Jungewaldstr. 2.)

Invențiuni

patentează și valorizează Mărci de apărare și scutirea mostrelor în toate statele

VILMOS PATAKY

instituit de patentare

Budapesta IV. Eskü ut 3. Telefon 8922.

Burouri proprii de patentare în străinătate:

Berlin: W. Leipzigerstrasse 112.

Paris: 58 Rue Lafoge.

Amsterdam: Kreizersgracht 209.

(93) 5—6

Muschong, Baia Buziaș.

Apă minerală **Phönix de Buziaș**

vindecă și improspătează. Ajută admirabil la boale de răunchi și bescica udului, la catarurile cronice de răunchi, la formări de piatră urinală și la boalele cataralice ale organelor pentru aer și a organelor de separare. Recomandată de medici. Deposit general în Sibiu la firma **Carol Albrecht**.

(117) 5—12

Desfacere de prăvălie!

Din cauza unei alte întreprinderi și schimbare de domiciliu să vând din mână liberă toate mărfurile aflătoare în Prăvălia de Manufactură alui

AUREL POPESCU,

Sibiu, Piața mică Nr. 11,

cu prețuri tare reduse, precum: plapome, cretonuri, satinuri, stoffe de păr, barcheturi, ploiere, umbrele, cearpe diferite, cămeși de Chiffon, trico, gulere, manșette, ciorapi și mulți aici încă neinduși articli, cine voiește se cumpere bine și eștin grăbească căci depositul nu e așa mare și până în 1 Septembrie a. c. localul trebuie golit.

Cu 1 Septembrie localul de prăvălie e de închiriat, și arangiamantul, stelagele etc. de vândut.

Cu toată stima:

Aurel Popescu.

[149] 2—3

Desfacere de prăvălie!

Pentru Dame

indispensabil!

Cel mai bun mijloc de înfrumusețare

Crema-MARGIT a lui Földes

delătura deja după vre-o câteva zile pistrulele, petele de pe față sgrăbunțele și alte necurățenii de piele. Netezește încreșturile feței, față o înalbește, improspetează și întinerește.

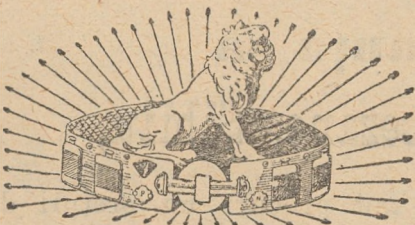
Prețul unei doze mici 1 cor., iar al unei doze mari 2 coroane. ARTICLU SPECIAL DE TOILETĂ: Pudră-Margit 1-20 cor. Săpun-Margit 70 bani. Pastă de dinți Margit 1 coroană. Apă pentru față Margit 1 coroană.

Se expediază prin ramburs sau la trimiterea anticipativă a banilor de fabricant:

CLEMENS v. FÖLDES farmacist în ARAD.

Depozit central în Sibiu (Nagyszeben): Guido Fabritius, fabrica de săpun a lui Gustav Meltzer, parfumeria Meltzer, drogueria Carl Morscher, Carl Müller, Pissel & Schmidt, Ervin Rummeler; în Agnita: Wilhelm Fröhlich; în Sighișoara: A. W. Lingner; în Mediaș: Iosif Obert.

Câți bolnavi

sunt astăzi, cari nu știu ce putere vindecătoare există în electricitate, n'au idee ce admirabile rezultate de vindecat se ajung dacă se folosește cu scop această minunată putere naturală, la tratarea diferitelor boale, anume la slăbiciunile generale și sexuale de nervi, inimi nervoase, suferințe de stomah, reumă, sgârșciuri și paralizie.

Institutul nostru fără a cruța dar osteneți și cheltueli a dat o carte minunată executată și foarte interesantă, care se trimite fiecărui interesat cu totul gratuit și franco în plic închis. A

se provoca la acest ziar și a cere volumul pentru bărbați sau femei.

ELECTRO-VITALIZER,

institut ord. med.

Budapesta IV. Károly-körut 2. Mezzanin 51.

Scrisoare de mulțămită.

Dna Maria Tuhala, Ujpest, Strada Árpád, serie în 1 Ianuarie 1908: P. St. Dle Doctor! Mă simt fericită, că Vă pot comunica, că cu ajutorul aparatului Dtră sunt aproape pe deplin vindecată. Într-adevăr m'am schimbat cu totul, sunt mai sdrăvănat, deseori dureri de cap și insomnie au dispărut cu totul. Nu mă pot îndestul mira de perfecțiunea aparatului Dtră, preste tot n'as fi crezut că mă mai poate scăpa ceva de boala mea. Eu recomand cu căldură aparatul, tuturor cari sufer de durere de cap, insomnie și durere de spinare.

Coupon pentru o carte gratuită.

Cătră

ELEKTRO-VITALIZER, institut ordinar de medici

Budapesta, Károly-körut 2. Mezzanin 51.

bărbați

Vă rog a-mi trimete opul pentru femei Tractare asupra electro-terapiei moderne, gratuit și franco în plic închis.

Numele:

Adresa:

Requisite de scris se pot procura de la **Librăria archidieceșană**

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măiestru croitor, Sibiu, Str. Cisnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari! [13] 11—52

O casă cu etaj

în Str. Bruckenthal Nr. 3, centrul orașului, se vinde din cauza mutării. Tot acolo se vinde un **pian** aproape nou.

Deslușiri acolo. — Condițiuni foarte favorabile.

[140] 3—3

Iosif Neskudla, Olmütz

fabrică de stofe bisericești, paramente recușite de metal și prapore.

Recomandă: **Feloane, ornate pentru Diaconi, Patrafire, Prapore, Steaguri pentru societăți, Baldachine** etc. confecționate exact după ritul gr.-ortodox, apoi **Potire, Cruci, Cădelnițe, Candile, Discuri, Stea, Copie, Lingurițe** și a prelat pentru orice comande

reprezentanța sa

Librăriei arhidiecezane, Sibiu,

de unde obiectele sus numite se pot procura cu prețuri de fabrică afară din cale moderate; tot la Librăria arhidiecezană

(103) 6—52 se execută și încasările numitei firme.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

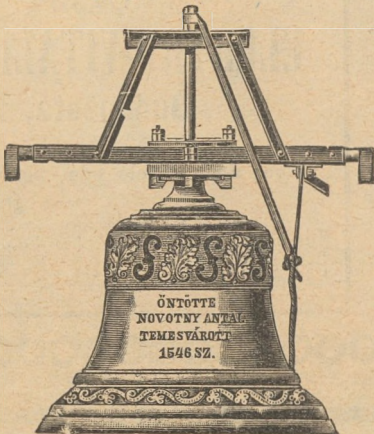
ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, în data ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (150) 45—52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toate de metal. Prețuranturi ilustrate gratis.

Important de luat în seamă!!!

În timpul de față când fiecare om are de luptat în felul său, e datorința tuturor a cruța în toată privința.

O crutare sigură se garantează fiecăruia în parte, care îmbrăcămintea pentru sine și pentru familie să și-o cumpăre dela mine.

Fiecăruia i-e dată ocazia de ași îngriji cumpărările la mine, deoarece în timpul de față am un depozit deosebit de mare și de bine asortat în

Confecțiune de Domni și Dame precum și cel mai mare asortiment în

Îmbrăcăminte pentru băieți și costume pentru copii.

Atrag binevoitoarea atențiune on. mei mușterii, că în timpul mai nou, afară de marfa de fabrică mai tin lucruri speciale după măsură confecționate numai din stoffe bune, în executare cu gust și de tot modernă, corăspunzătoare a fiecărei mărimi de corp.

Ofert concurența nu numai în prețuri ieftine, ci garantez pentru potriveală perfectă și croială elegantă.

Înlocuște pe deplin orice altă comandă după măsură. De declarațiunile și asigurările mele în privința aceasta se poate convinge fiecare cumpărând și cel mai mic lucru dela mine.

Celce a cumpărat odată dela mine, întotdeauna va cumpăra dela mine.

Mărfurile mele cele mai nouă pot concura nu numai prin eleganța și trăinicia lor, ci și prin efinătatea lor cu cele mai scumpe lucruri după măsură. Asigurând serviciul cel mai solid, prețuri moderate, cu bani gata și pe plătire în rate, se roagă respectuos pentru sprijin

Cu toată stima:

(116) 8—10

ES. SAMU

Mediaș. — Confecțiune pentru domni și dame. — Mediaș.

Săpun de lapte de lilie Steckenpferd.

Cel mai bun săpun pentru piele
și contra petelor de soare.

Se capătă pretutindeni!

[38] 13—40

Cumpărați losuri de clasă numai dela colectura principală

JULIUS FRIEDE & Co.

SIBIU

Strada Cisnădiei 1.

BRAȘOV

Strada Mănăstirii 36.

care în timpul scurt al existenței sale a solvit deja la mușterii de-ai săi **numeroase câștiguri mari**, între cari și **cor. 20,000** la Nrul 35569.

În curând se începe clasa primă a loteriei XXIV în care în curs de 6 luni, enorma sumă

Patrusprezece Milioane 459,000 coroane
se sortează la câștiguri.

Câștigul principal e în cazul cel mai norocos

UN MILION COROANE

special 1 premiu de 600,000 cor., precum și câștigurile: 400,000, 200,000, 2 a 100,000, 90,000, 2 a 80,000, 70,000, 2 a 60,000 etc. etc.

110,000 losuri

55,000 câștiguri

așa că tot al doilea los trebuie să câștige.

Prețurile pentru clasa primă sunt:

pentru $\frac{1}{8}$ los	$\frac{1}{4}$ los	$\frac{1}{2}$ los	$\frac{1}{1}$ los
cor. 1.50	3.—	6.—	12.—

Noi trimitem neprovocați, imediat după apariție la toți mușterii noștri listele de tragere oficiale și plătim momentan câștigurile în orice mărime. Planuri oficiale de joc precum și checuri postale pentru solvare liberă de cheltuieli, se trimit la dorință gratuit și franco.

[120] 5—

La dorință trimitem prin poșta losurile și la mușterii noștri din localitate.